

5. Гундаров И. А. Закон духовной детерминации здоровья / И. А. Гундаров // Философия здоровья. – М. : ИФ РАН, 2001. – С. 158–174.
6. Хоменко Ю. С. Здоров'я як цінність людини та складова культури / Ю. С. Хоменко // Грані. – 2011. – №4 (78). – С. 60–62.
7. Юдин Б. Г. Здоровье человека как проблема гуманитарного знания / Б. Г. Юдин // Философия здоровья. – М. : ИФ РАН, 2001. – С. 61–85.
8. Бауман З. Индивидуализированное общество / З. Бауман : пер. с англ. ; под ред. В. Л. Иноземцева. – М. : Логос, 2005. – 390 с.
9. Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровья / Н. М. Амосов. – М. : АСТ ; Донецк : Сталкер, 2002. – 590 с.

ЗДОРОВЬЕ СОВРЕМЕННОГО ЧЕЛОВЕКА: ЦЕННОСТИ И ПРОТИВОРЕЧИЯ

Гончаренко Л. А.

Систематизированы противоречия сохранения здоровья человека. Рассмотрен ценностный аспект здоровья. Предложены пути понимания здоровья человека как ценности.

Ключевые слова: противоречия, ценности, здоровье человека, модель здоровья.

HEALTH OF MODERN HUMAN VALUES AND CONTROVERSY

Goncharenko L. O.

Contradictions of maintenance of human health are systematized. The valued aspect of health is considered. The ways of understanding of human health as values are offered.

Key words: contradictions, values, human health, model of health.

УДК 316 + 37.013

Г. І. Фінін, кандидат філософських наук, доцент

ВПЛИВ РОДИНИ НА ПІДГОТОВКУ ВІЙСЬКОВОГО ФАХІВЦЯ: ФІЛОСОФСЬКО-ОСВІТНІЙ ВИМІР

Здійснено філософсько-освітній аналіз впливу родини на підготовку військового фахівця. Досліджено роль та місце сучасної родини у соціумі. Охарактеризовано основні соціальні функції родини. Проаналізовано діяльність родинних асоціацій

США. Запропоновано рекомендації щодо впровадження позитивного досвіду батьківських асоціацій США стосовно їх впливу на підготовку військового спеціаліста.

Ключові слова: родина, соціалізація, соціокультурне середовище, соціальний інститут, соціальні функції родини, навчальний план, прихований навчальний план, батьківські асоціації, військовий фахівець.

Актуальність проблеми. В умовах становлення системи освіти та незалежної України роль духовних та моральних основ, що визначають поведінку людини, сприяють утвердженню її активної життєвої позиції, дедалі зростає. Наша мораль містить у собі як зальнолюдські моральні цінності, так і норми поведінки. Перші життєві уроки дитина отримує саме у родині. Її перші вчителі та вихователі — батьки. Родина є складним соціокультурним явищем. Вона являє собою практично всі аспекти людської життєдіяльності і виходить на всі рівні соціальної практики: від індивідуального до суспільно-історичного, від матеріального до духовного. На сучасному етапі в житті українського суспільства родина і родинний добробут серед переліку цінностей людини посідають провідне місце.

Важливу роль у формуванні майбутніх фахівців відіграє поряд з офіційним так званий прихований навчальний план (*Hidden curriculum*), який створюється під впливом відповідного соціокультурного середовища. Прихований навчальний план також дає значні можливості для формування мовної компетенції, на основі наявного педагогічного персоналу, навчально-матеріальної бази, традицій і особливостей, що склалися як у системі освіти, зокрема військової, так і в конкретному навчальному закладі, факультеті, навчальній групі. Вплив родини на якість освіти можна віднести як до істотних соціокультурних умов формування професійної компетентності, так і до важливого елемента прихованого навчального плану. Батьки завжди прагнули дати своїй дитині хорошу освіту, вимога до якої детермінується відповідними соціокультурними й історичними умовами.

Серед важливих завдань, що постають перед системою освіти, є подальший розвиток єдності дій педагогів, родини та громадськості у патріотичному вихованні підростаючого покоління, а саме впливу родини на підготовку військовослужбовця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що проблемам виховання присвячено чимало праць та сучасних наукових розробок. У вітчизняній педагогіці родинним вихованням переймалися Г. Ващенко, А. Макаренко, С. Сковорода, В. Сухомлинський. Теорією та практикою родинного виховання у незалежній Україні займаються Г. Авдіянц, Т. Алексеєнко, І. Бех, Н. Волкова, О. Дорухіна, І. Зязюн, Т. Кравченко, В. Постовий, А. Рацул, М. Сапронова, Л. Сліпчишин, В. Слюсаренко, П. Щербань та ін. Філософські

проблеми сучасного освітнього простору розглянуто в роботах М. Д. Култаєвої, І. О. Радіонової, Н. В. Радіонової, М. В. Триняк та ін. [4–6; 8].

Однак комплексне бачення феномену родинного виховання в контексті впливу на підготовку військовослужбовця часто залишається поза увагою дослідників.

Метою статті є спроба філософсько-освітнього аналізу визначення впливу родини на підготовку військового фахівця.

Виклад основного матеріалу. На основі системного аналізу вітчизняної та зарубіжної філософської і педагогічної літератури по-новому формулюється розуміння проблеми впливу родини на підготовку військовослужбовця, а також специфіки її існування на сучасному етапі розвитку українського суспільства. Родина потрібна як особі, так і суспільству. Родинне виховання є основою для формування відчуттів, бажань, воно допомагає здійсненню життєвих планів, сприяє вдосконаленню суспільних відносин. Саме з родини, відзначав Г. Гегель, беруть витoki практично всі соціальні імпульси, соціальні відносини. Спілкування людей між собою зароджується в родині, саме вона виступає таким соціальним інститутом, де природна статєва визначеність отримує інтелектуальне та моральне значення.

Філософію родини, за Гегелем, можна зрозуміти таким чином. Родина виступає як необхідна противага індивідуалізму суспільства. Адже головними цінностями нуклеарної родини, яка складається з матері, батька, дітей та забезпечує своє існування завдяки родинному майну, є любов і взаємна підтримка. Родина ґрунтується на взаємній любові чоловіка і жінки. Через любов вони взаємно визнають один одного. Ідентичність кожного з них визначається іншим. Завдяки іншому кожен з них є тим, ким він є. Отже, ідентичність кожного з них не є атрибутом ізольованого індивіда, а заснована на взаємозв'язку індивідів. Шлюб означає щось більше, ніж зовнішню формальність, так само як любов — більше, ніж закоханість. Взаємне визнання чоловіка і жінки усередині соціально визнаного інституту шлюбу примиряє свободу — у формі любові і романтичної пригоди — із взаємною ідентичністю і суспільним визнанням. Гегель вважав, що усередині родини як дружина і мати жінка повністю реалізує своє покликання. Чоловік, крім того, бере участь у діяльності поза родиною. Тим самим він набуває частини своєї соціальної ідентичності поза родиною і шлюбом [2].

Родина — це об'єднання людей, пов'язаних спільністю побуту і взаємною відповідальністю, об'єднання, засноване на браку або кровній спорідненості. Основу родини складає шлюбний союз між чоловіком і жінкою в тих або інших формах, санкціонованих суспільством. Саме це додає родині статусу найважливішого соціального інституту. Родина як соціальний інститут, поперше, є комплексом відповідних норм, стандартів, традицій, зразків по-

ведінки, що регулюють внутрішні і зовнішні стосунки родини. По-друге, виконує функцію соціальної організації сукупності родин, регулюючи і впорядковуючи їх стосунки, умови функціонування, забезпечуючи стійкість і узгодженість їх соціальної взаємодії. По-третє, сприяє соціальній інтеграції сімей в різні структури суспільства, що дозволяє узаконити формально-правову основу його діяльності, здійснювати соціальний контроль над інституційними типами дій. У цьому сенсі соціальний інститут родини здійснює надзвичайно важливі посередницькі функції між особою, державою та суспільством. Родина як мала соціальна група і специфічна соціально-психологічна спільність заснована на подружньому союзі і спорідненості, тобто на стосунках чоловіка і жінки, спорідненості батьків і дітей різних поколінь, що проживають разом, мають загальний бюджет і ведуть спільне господарство. Дане визначення вказує на головну відмінність родинної сфери від інших сфер життєдіяльності людини і суспільства. Головним чинником єдності родини є соціально-психологічні зв'язки, в яких виражається і природна основа шлюбу. Ці зв'язки є внутрішніми родинними «зчепленнями», котрі можуть виступати як особисті емоції, традиції і норми способу життя, економічна зацікавленість. У цьому випадку родина описується і визначається як мала група, але не у вузькопсихологічному, а в соціальному значенні цього поняття. Основна відмінність цих двох значень полягає у тому, що із соціологічної точки зору група виступає стосовно суспільства як одиничне і особливе щодо загального, що вона не тільки включена в соціальну систему, а й якоюсь мірою відтворює її. Інакше кажучи, внутрішньогрупова взаємодія є віддзеркаленням взаємодії соціального, хоча і багато разів опосередкованим, відносно самостійним, набуваючи часом навіть видимість якоїсь абсолютної незалежності.

Родина як соціальна система є органічною єдністю соціальної спільності, соціальної організації і культури. Тому структурно вона може бути представлена у трьох аспектах. По-перше, як сукупність об'єднаних індивідів; по-друге, як ієрархія соціальних ролей і статусів; по-третє, як сукупність норм і цінностей, визначальний характер і вміст поведінки елементів цієї системи. Будучи структурною цілісністю, родина поєднує в собі властивості соціальної групи, організації та інституту.

Родина — специфічна форма соціальної життєдіяльності людей; вона складається на базі спільної різносторонньої діяльності, взаємної моральної відповідальності і взаємодопомоги. У ній реалізуються потреби як суспільства, так і особи. Соціальний інститут родини інструментальний, пов'язаний зі всіма сферами життєдіяльності суспільства — економічною, політичною, соціальною та духовною, тому він є своєрідним барометром, що чутливо реагує на будь-які зміни в соціальному житті. Наведене визначає його як

один із найважливіших чинників соціальної еволюції. Родина виступає компонентом соціальної структури суспільства і формою соціально-ціннісного буття людей, що і зумовлює її суб'єктну самодостатність.

Родина протягом історії людства змінювала свої певні функції, форми, структуру. Деякі з них зникли, деякі продовжують існувати. З'являються й нові форми. Наш світ різнобарвний, конкретні суспільства в ньому знаходяться на різних рівнях розвитку, тому і форми родин в них досить різноманітні. Дослідники вважають, що соціальні функції відбивають історичний характер зв'язку між родиною і суспільством, динаміку родинних змін на різних історичних етапах. Родинне та суспільне виховання взаємопов'язані, доповнюють один одного і можуть, у певних межах, навіть замінити один одного, але в цілому вони не рівнозначні, і ні за яких умов не можуть стати такими. Родинне виховання є емоційнішим за своїм характером, ніж будь-яке інше виховання, бо його «провідником» є батьківська любов до дітей, що викликає відповідні почуття дітей до батьків.

Сучасна родина втратила багато функцій, що цементували її в минулому: виробничу, охоронну, освітню та ін. Однак частина функцій є стійкими до змін, у цьому сенсі їх можна назвати традиційними. До них можна віднести такі: *репродуктивну* — в будь-якій родині найважливішою є проблема дітонародження, що забезпечує продовження роду; *господарсько-економічну* — включає харчування родини, придбання і утримання домашнього майна, одягу, взуття, благоустрій житла, створення домашнього затишку, організацію життя і побуту родини, формування і витрачання домашнього бюджету; *регенеративну* — означає спадкування статусу, прізвища, майна, соціального стану [9]; *освітньо-виховну* — полягає у задоволенні потреб у батьківстві та материнстві, контактах з дітьми, їх вихованні, самореалізації в дітях; *сферу первинного соціального контролю* — моральна регламентація поведінки членів родини в різних сферах життєдіяльності, а також регламентація відповідальності і зобов'язань у відносинах між подружжям, батьками і дітьми, представниками старшого і середнього поколінь; *рекреативну* — відновлення, пов'язана з відпочинком, організацією дозвілля, турботою про здоров'я і благополуччя членів родини; *духовного спілкування* — розвиток особистостей членів родини, духовне взаємозбагачення; *соціально-статусну* — надання певного соціального статусу членам родини, відтворення соціальної структури; *психотерапевтичну* — дозволяє членам родини задовольняти потреби в симпатії, повазі, визнанні, емоційній підтримці, психологічному захисті [3].

Досліджуючи систему впливу родини на підготовку військовослужбовця, не можна не звернути увагу на їх взаємодію з виконанням навчального плану — «*sicgiculum*» та таким феноменом, як прихований навчальний план —

«hidden curriculum». Прийнято вважати, що ідею «Hidden curriculum» (прихованого курікулуму, плану, програми) вперше сформулював американський соціолог освіти П. Джексон [11].

Аналізуючи інституційну освіту, Джексон виділив в ній дві складові частини: «формальний навчальний план» (*formal curriculum*), пов'язаний із цілями, що відкрито маніфестують, і цінностями вчення, та «прихований навчальний план» (*hidden curriculum*), що вказує на сферу латентної трансмісії культурних предметів. У передачі цих значень Джексон відводив головну роль не тематично орієнтованому формальному плану, а самій структурі вчення й організаційному порядку навчального закладу. Освітній рух, за Джексоном, як пише один з його коментаторів, більшою мірою нагадує «пурхання метелика, аніж політ кулі» [10].

До ідеології *Hidden curriculum* звертаються і представники структурно-функціонального підходу П. Бурдьє та Ж.-К. Пассарон «Hidden curriculum» вони розглядають в контексті концепції культурного відтворення, що фіксує політичний контроль над системою освіти, у тому числі над західним університетом. Дослідження, проведені французькими соціологами, показують, що декларація університетської автономії не виключає університет із ігор влади, але робить її вплив на нього витонченішим і глибшим [1].

Патріотичне й етичне виховання молоді, формування позитивної мотивації до проходження військової служби є пріоритетними напрямками в діяльності сучасної родини та навчальних закладів, відображаються в прихованих навчальних планах *Hidden curriculum*. Родина посідає провідне місце в системі підготовки військовослужбовця і створює певний фундамент, на основі якого формується ієрархія мотивів майбутнього військового фахівця. В родині як первинній ланці суспільства розпочинаються процеси виховання особи, формування і розвитку патріотизму, який надалі продовжується в освітньо-виховних, трудових, військових колективах, культурно-просвітницьких установах, громадських організаціях.

Джерелами патріотичного виховання є рідне слово батька і матері, коліскова пісня, культ матері і батька, рідна оселя, садиба, Батьківщина, героїчне минуле народу, життєдіяльність його історичних постатей, конкретна діяльність особистості щодо матеріального та культурного збагачення своєї країни. В арсеналі діяльності з патріотичного виховання та позитивного ставлення до військової служби підрастаючого покоління є багато засобів і методів впливу. Однак головне — це включення кожної особистості в конкретну діяльність зі створення та примноження багатства і краси своєї Вітчизни.

Важливим елементом у підготовці майбутнього військового фахівця є військово-патріотичне виховання, спрямоване на формування готовності до

військової служби як особливого виду державної діяльності. Військово-патріотичне виховання характеризується специфічною спрямованістю, глибоким розумінням кожним громадянином своєї ролі і місця в служінні Вітчизні, високою особистою відповідальністю за виконання вимог військової служби, переконаністю в необхідності формування потрібних якостей і навичок для виконання військового обов'язку країні.

Метою заходів, спрямованих на позитивне ставлення до оволодіння військовою професією, є розвиток у суспільстві високої соціальної активності, громадянської відповідальності, духовності, становлення громадян, що володіють позитивними цінностями і якостями, здатних проявити їх у творчому процесі на користь Вітчизни, зміцнення держави. Для досягнення цих цілей управлінням освіти районів і областей спільно з військовими комісаріатами систематично проводяться зустрічі з представниками громадськості і батьками на тему «Роль родини у формуванні позитивної мотивації до проходження військової служби». В освітніх установах проводяться різні заходи: Вахта Пам'яті, зустрічі з ветеранами війн, акції з надання допомоги ветеранам і трудівникам тилу, історичні та краєзнавчі конференції та ін.

Особливий вплив родини на підготовку військовослужбовців можна простежити у родинах офіцерів, де особливу увагу приділялося вихованню та освіті своїх дітей. Діти в офіцерській родині виховувалися в уявленнях про благородство і почесність місії військового. Уявлення про благородство військового боргу мали в родині давні традиції. Для офіцерської родини головними цінностями у вихованні були відданість Вітчизні і любов до військової справи, військової професії. В родинах виховувалися такі якості, як чесність і порядність, адже в армії завжди добре пам'ятали просту істину: аби мати авторитет, командир має бути передусім морально бездоганим. А моральні цінності, необхідні військовослужбовцеві, особливо такі, як честь, патріотизм, відповідальність і почуття обов'язку, міцно засвоюються в дитинстві саме через родинне виховання.

Якості, необхідні майбутньому військовослужбовцю, найуспішніше формувалися в родині офіцерів, коли з дитинства засвоювалися відповідні цінності та принципи поведінки. З раннього дитинства дитина в офіцерській родині переймалася привабливістю військової служби, слухала солдатські пісні, військові балади. Дитина грала у військові ігри, одягала імпровізований військовий мундир, з гордістю читала військові історії та балади. І хлопчик в офіцерській родині в ранньому дитинстві вже мріяв про навчання в кадетському корпусі. Таким чином, саме в офіцерських родинах ефективно діяла система військового виховання [7].

Неможливо переоцінити вплив родини в підготовці молоді до військової служби в історії і культурі козацтва. Соціокультурне середовище оточує

людину з дитинства, в ньому вона набуває етичної сили, вчиться гідності і благородству, залучається до історії свого народу, населеного пункту, в якому вона народилася і жила. Якщо людина байдужа до історії своєї країни, своєї родини, не цінує родинні реліквії, не пишається своїм будинком, не знає історію свого міста, то навряд чи в ній можуть бути сильні патріотичні відчуття.

Проаналізувавши зарубіжну літературу щодо окресленої проблематики, а саме впливу родини на підготовку військовослужбовця, потрібно звернути увагу на діяльність так званих родинних асоціацій «Parents Association», створених при навчальних закладах та воєнних академіях, метою яких є формування та становлення більш тісних та взаємних робочих відносин між батьками, студентами, курсантами, викладачами та випускниками.

Місія родинної асоціації включає різноманітну підтримку курсантів, викладачів, співробітників і випускників академії та їх взаємодію щодо виконання навчальних програм. Асоціація підтримує першокурсників, членів їх родин і всіх студентів, курсантів під час їх навчання. Родинна асоціація надає допомогу і підтримку діяльності філій асоціацій по всій країні.

Кожна філія родинної асоціації організована так, щоб краще відповідати загальним цілям та корегуванню діяльності всіх її членів. Вони мають загальну мету з їх основною організацією. Кожна філія працює у даному напрямі шляхом взаємодії батьків та інших друзів асоціації, які об'єднуються з метою підготовки сучасних фахівців [12;13].

Рівень впливу родини на підготовку військового фахівця в конкретній родині залежить від соціального стану батьків, включаючи їх рід занять і рівень освіти. Позитивний вплив на становлення громадянської позиції виявляється в родинях військовослужбовців. Сама специфіка життя військовослужбовців, завдання служби формують певний клімат, задають стійкі традиції військово-патріотичного виховання в родині. Там значно частіше розповідають дітям легенди і казки про батьківщину, її героїв і славні події історії. В результаті діти з військових родин з раннього дитинства починають відчувати духовну і емоційну близькість з країною, більше за інших прагнуть виявляти громадянську активність і виконувати свій борг захисника вітчизни. Високий рівень підготовки молоді до військової служби характеризується її здатністю до активних і самовідданих дій в ім'я захисту батьківщини. Молоді люди глибоко усвідомлюють і схвалюють внутрішню і зовнішню політику держави, переконані в необхідності її надійного захисту. Вони відчують відповідальність за долю вітчизни, у них розвинене відчуття патріотизму, причетності до героїчної історії своєї батьківщини. Важливе місце при підготовці військовослужбовця посідає формування таких якостей, як стійкість, сміливість, мужність, взаємодопомога і взаємовиручка в екстре-

мальних умовах, готовність виручити товариша, наявність інтересу до військової техніки і зброї, дбайливе ставлення до майна, глибоке розуміння необхідності життя за державними законами. Висока міра підготовки до військової служби є виявом загальної громадянської зрілості особи.

Висновки. Родина як головна соціальна ланка суспільства, у якій закладаються основи етичного, духовного, культурного та фізичного розвитку особи, відіграє важливу роль у системі формування позитивної мотивації до підготовки і проходження військової служби та освоєнні навчального плану майбутнього військового фахівця. В родині формуються життєві орієнтири і цінності, міжособистісні, соціальні відносини. В родинях, що дбайливо бережуть пам'ять про своїх предків, героїв та славні події вітчизняної історії, панує дух, що сприяє вихованню дітей в патріотичних традиціях. У результаті саме в таких родинях виростають повноцінні громадяни і патріоти. Перспективами подальших наукових досліджень може бути вивчення позитивного зарубіжного та вітчизняного досвіду родинних асоціацій в процесі підготовки військового фахівця та позитивного ставлення молоді до військової служби.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурдьє П. Воспроизводство: элементы теории системы образования / П. Бурдьє, Ж.-К. Пассарон. – М. : Просвещение, 2007. – 267 с.
2. Гегель Г. Политические произведения / Г. Гегель. – М. : Наука, 1978. – 438 с.
3. Захаров А. И. Психологические особенности диагностики и оптимизации взаимоотношений в конфликтной семье / А. И. Захаров // Вопр. психологии. – 1981. – №3. – С. 58–68.
4. Култаева М. Д. Локальное в лабиринтах всемирного общества: методологический аспект / М. Д. Култаева // Вопр. философии. – 2011. – №9. – С. 34–44.
5. Радіонова І. О. Сучасна американська філософія освіти та виховання: тематичні поля та парадигмально-концептуальні побудови / І. О. Радіонова. – Х. : ХДПУ, 2000. – 208 с.
6. Радіонова Н. В. Репрезентації філософії в освітньому просторі Слобожанщини у ХІХ столітті : [монографія] / Н. В. Радіонова. – Суми : ВАТ «СОД» : Козацький вал, 2008. – 320 с.
7. Рыжков Т. В. Воспитание и образование в офицерской семье в ХІХ в. / Т. В. Рыжков // Семья в традиционном и современном обществе: этнокультурный и социально-исторический опыт : материалы междунар. науч.-практ. конф. / отв. ред. В. В. Шалин ; науч. ред., сост.: К. С. Чикаева, В. В. Воронин, О. В. Матвеев. – Краснодар : КубГАУ, 2013. – С. 17–25.
8. Триняк М. В. Інтеркультурна комунікація: освітній вимір : монографія / М. В. Триняк. – Х. : ХНАДУ, 2010. – 248 с.

9. Шнейдер Л. Б. Функционально-ролевая структура семейных отношений / Л. Б. Шнейдер // Психология семейных отношений : курс лекций. — М. : Апрель-Прес, ЭКСМО-Пресс, 2000. — 512 с.
10. Hamilton D. Bread and Circuses: some Challenges to educational research in the 1980s / D. Hamilton // British Educational Research Journal. — 1985. — Vol. 11, № 1. — P. 1–11.
11. Hidden curriculum [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.enotes.com/oxsoc-encyclopedia/hidden-curriculum>.
12. USMA Academic Program (Redbook) Academic program class of 2015 Curriculum and Course Descriptions office of the dean West Point [Електронний ресурс]. — N. Y., 2012. — 493 p. — Режим доступу: http://www.usma.edu/curriculum/RedBook/AY13_RedBook.pdf.
13. USMMA Parents Association [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.anthonys/usmma.edu>.

ВЛИЯНИЕ СЕМЬИ НА ПОДГОТОВКУ ВОЕННОГО СПЕЦИАЛИСТА: ФИЛОСОФСКО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ ИЗМЕРЕНИЕ

Финин Г. И.

Осуществлен философско-образовательный анализ влияния семьи на подготовку военного специалиста. Исследованы роль и место современной семьи в социуме. Охарактеризованы основные социальные функции семьи. Проанализирована деятельность родительских ассоциаций США. Предложены рекомендации по внедрению положительного опыта родительских ассоциаций США относительно влияния семьи на подготовку военного специалиста.

Ключевые слова: семья, социализация, социокультурная среда, социальные функции семьи, учебный план, скрытый учебный план, родительские ассоциации, военный специалист.

THE FAMILY INFLUENCE ON THE MILITARY PROFESSIONALS' TRAINING: PHILOSOPHICAL AND EDUCATIONAL DIMENSION

Finin G. I.

Philosophical and educational analysis of the family influence on the military professionals' training is made in the article. The role and the place of the modern family in society are analyzed. The main social family functions are characterized. The analysis of Parents Associations activity of the United States is made. The recommendations about the introduction of positive experience Parents Associations of the United States due to the family influence on the military professionals' training.

Key words: family, socialization, social and cultural environment, the social functions of the family, curriculum, hidden curriculum, the Parents Association, a military professional.

УДК 378.14+37.032

Я. О. Панфілова, аспірантка

СУБ'ЄКТ В ОСВІТІ: КЛАСИЧНА ТА НЕКЛАСИЧНА ПАРАДИГМИ

Проаналізовано феномен суб'єкта в освіті. Розглянуто деякі аспекти суб'єкт-суб'єктних та суб'єкт-об'єктних відносин у класичній та некласичній парадигмах освіти. Розкрито видозмінність суб'єкта в освітньому просторі у контексті поняття «віртуальна освіта».

Ключові слова: суб'єкт, суб'єкт-суб'єктні відносини, освітній простір, віртуальна освіта.

Актуальність проблеми. Суб'єкт-об'єктне відношення як ставлення того, хто пізнає, до того, що пізнається, завжди було однією з генеральних проблем філософії і поставлена з виникненням самої філософії. У рамках того чи іншого розв'язання цієї проблеми розумілася і природа суб'єкта. В античній філософії відношення суб'єкта і об'єкта відтворювалося в неадекватній формі, наприклад, як відношення неістинного знання за поглядом і відповідного йому небуття і знання за істиною та відповідного йому буття. Але, здається, вже у Аристотеля виникає «думка» про можливу невідповідність космології внутрішнього світу індивіда і космології об'єктивного світу. Тут досить згадати, що Аристотель аналізував мислення як підпорядковане своїм особливим нормативним правилам.

У Середньовіччі Августин у полеміці з античним скептицизмом вказав на неможливість сумнівів принаймні в існуванні самого того, хто сумнівається. І це не просто випадковий збіг: тут дається взнаки спільність у розумінні онтологічної значущості «внутрішньої людини», яке виражається у самосвідомості. Категорія «самосвідомість» була незнайома Античності; значущість свідомості є продуктом християнської культури.

Різка протиставлення суб'єктивної достовірності, самосвідомості суб'єкта і світу об'єктивної дійсності вперше проведено філософом Нового часу